

การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียนเรียนรวม

รวิษณุวัฒน์ ทองแมน

ศึกษานิเทศก์ สพม.สุรินทร์

(กศ.ม.หลักสูตรและการสอน, ปร.ด.การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

สาระสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยชั้นเรียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน การวิจัยประเภทนี้จึงมุ่งสนใจศึกษาเฉพาะประเด็นปัญหา และหรือเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหา มุ่งเน้นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรัดกุม รอบด้าน เจาะลึก และเชื่อถือได้ จึงเรียกการวิจัยชั้นเรียนอีกอย่างหนึ่งว่า “การวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน” (Action Classroom research) (สุณีัย เหมะประสิทธิ์. 2549) ซึ่งโดยส่วนใหญ่การแก้ปัญหากลุ่มนักเรียนเรียนรวม นิยมใช้วิธีการวิจัยลักษณะนี้

การวิจัยชั้นเรียนอยู่บนพื้นฐานระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการทั้งที่เป็นวิจัยเชิงบรรยายและการวิจัยกึ่งทดลอง ต่างมุ่งตอบสนองจุดมุ่งหมาย 5 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 มุ่งผลิตความรู้หรือข้อค้นพบจากการปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติงาน

ประการที่ 2 มุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากกว่าแนวทฤษฎีที่ขาดการปฏิบัติ หรือทฤษฎีที่ขาดการปรับแต่งให้เป็นปัจจุบัน

ประการที่ 3 มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ได้คำตอบที่มีความเป็นไปได้กับกลุ่มเป้าหมายใด เพื่อใคร และโดยใคร รวมทั้งชุมชนมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการรับรู้และแก้ปัญหา ซึ่งก่อให้เกิดการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory research) หรือเรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action research: PAR)

ประการที่ 4 มุ่งเน้นการใช้ประสบการณ์มาพัฒนาความรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ซึ่งเป็นการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการสืบเสาะหาความรู้และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มิใช่เพียงแต่ได้ความรู้ใหม่จากการปฏิบัติงาน หากแต่ยังนำไปสู่ความสามารถในการสร้างความรู้ใหม่

ประการที่ 5 มุ่งเน้นการหลอมรวมที่สะท้อนการปฏิบัติงานภาคสนามและการหมุนเวียนของทฤษฎี ทำให้เกิดพลังในการประสานงานและความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วน เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานรัฐ /เอกชน และนักวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ อันทำให้เกิดองค์ความรู้ที่เกิดจากปัญหาในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นการวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ผู้สอนจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ควบคู่หรือหลอมรวมไปกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง

สิ่งพึงระวังหรือพึงสังวรในการทำวิจัยชั้นเรียน ก็คือ

1. **ความเป็นไปได้ ความสมเหตุสมผล และความสอดคล้อง** ขององค์ประกอบต่างๆ ในกระบวนการวิจัย

2. **คุณค่าหรือประโยชน์ของการทำวิจัยชั้นเรียน** ต้องก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ แก่นักเรียนที่อาจเป็นเด็กปกติ เด็กพิเศษ หรือเด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์ และสังคม ซึ่งครูผู้วิจัยอาจคิดค้นนวัตกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนรู้กับนักเรียนของตน แต่อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนอื่นที่มีบริบทแตกต่างกันก็เป็นได้

3. **การตรวจสอบสมมติฐาน** เป็นการคาดเดาคำตอบว่า หากดำเนินการทำวิจัยชั้นเรียนแล้วผลลัพธ์หรือผลวิจัยจะเป็นเช่นใด ตัวอย่างที่นิยมกัน คือการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งมักตั้งสมมติฐานว่า “คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน” ถ้าผลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยจะกล่าวอ้างว่านวัตกรรมหรือการแก้ปัญหาของตนได้ผล ซึ่งอาจเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ทั้งนี้เพราะคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนอาจต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (เช่นเกณฑ์หรือจุดตัดที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ คือ 12 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน แต่ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียน คือ 10.5 คะแนน นั่นแสดงว่านักเรียนยังมีพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวัง) ภาษาทางวิชาการจึงมักจะกล่าวผลวิจัยดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติ (Statistical significance) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางการศึกษา (Educational significance) ดังนั้นจึงควรตั้งสมมติฐานเพิ่มอีกหนึ่งข้อว่า “คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทดสอบหลังเรียนมีค่าไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 60”

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ไม่จำเป็นต้องใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) เช่น t-test, F-test ซึ่งเป็นสถิติที่มุ่งสรุปอ้างอิงไปสู่มวลประชากรเช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนประสงค์จะแก้ไขข้อบกพร่องการอ่านและเขียนภาษาไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 2 ซึ่งตนสอนอยู่ ดังนั้นครูผู้วิจัยจึงควรมุ่งตอบคำถามวิจัยที่ว่า “นวัตกรรมที่ตนพัฒนาขึ้นจะทำให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและเขียนหรือไม่ และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่” จึงไม่จำเป็นต้องใช้สถิติขั้นสูง อาจใช้คะแนนจริงที่ได้และทำเป็นกราฟเส้นเพื่อพิจารณาพัฒนาของนักเรียนเป็นรายคน หรือใช้แค่สถิติพื้นฐานก็เพียงพอ เช่น ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านการอ่าน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านการเขียน จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ด้านการอ่าน/การเขียน จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ด้านการอ่าน/การเขียน

5. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** การทำวิจัยชั้นเรียนต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเฉพาะเจาะจง ละเอียด รอบด้านและเจาะลึกในประเด็นที่ครูนักวิจัยมุ่งสนใจศึกษาเพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นครูจะต้องตั้งคำถามในการวิจัยให้รัดกุม รอบด้าน และเจาะลึก ตัวอย่างเช่น

* ชุดฝึกการแก้โจทย์ปัญหาที่เน้นกระบวนการกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้หรือไม่

* ถ้าได้ มีนักเรียนเกิดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละเท่าไรของนักเรียนทั้งหมด และ

* ชุดฝึก ๆ จะเหมาะสมกับนักเรียนที่มีพื้นความรู้เช่นใด หรือชุดฝึก ๆ นี้จะสามารถพัฒนานักเรียนที่อ่อนได้หรือไม่

* นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกมากน้อยเพียงใด เหล่านี้ล้วนแต่จะช่วยทำให้ครูนักวิจัยทราบว่า ชุดฝึก ๆ ที่ตนพัฒนาขึ้นมีคุณภาพหรือไม่เพียงใด และจะช่วยให้ผู้ริโภคงานวิจัยนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ข้อผิดพลาดในกระบวนการทำวิจัยขั้นเรียนของครู แบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้หรือมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสตร์การทำวิจัย ได้แก่ ความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทำให้งานวิจัยขาดความน่าเชื่อถือ ที่เป็นเช่นเพราะมักเกิดการเลียนแบบงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา ตัวอย่างเช่น การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำหลัก E1/E2 มาประยุกต์ใช้ ซึ่งงานวิจัยที่ทำมุ่งพัฒนาสื่อการเรียนรู้เช่น บทเรียนสำเร็จรูป การใช้สถิติขั้นสูงที่อาจตอบคำถามการวิจัยได้ไม่ครอบคลุม การหาคุณภาพของเครื่องมือที่วัดตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ขาดความสมเหตุสมผล การใช้แบบแผนการวิจัยที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้หรือมีความรู้ที่ไม่เพียงพอหรือไม่ลึกพอเกี่ยวกับ ความรู้ในศาสตร์ที่ตนทำวิจัย คือ การบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ทั้ง กลวิธีการสอน สื่อการสอน/สื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้หลักจิตวิทยาการศึกษา ความรู้ในเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอน เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งทำให้งานวิจัยมีข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดที่แก้ไขได้ยากกว่ากลุ่มที่ 1 นอกจากนี้ยังขาดความเป็นเอกลักษณ์หรือความคิดริเริ่มในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้ไม่เห็นนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เด่นชัดและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

เมื่อดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเสร็จ ครูยังประสบปัญหากับการเขียนรายงานวิจัยขั้นเรียนซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. การนำเสนอข้อมูลหรือข้อค้นพบ ส่วนใหญ่มักจะมุ่งตรวจสอบสมมติฐานว่าเป็นจริงหรือไม่ขาดข้อมูลหรือหลักฐานที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน คະแนนจากการปฏิบัติงาน (ในระหว่างที่ครูนักวิจัยดำเนินการวิจัย) ซึ่งอาจเป็นคะแนนกลุ่มหรือรายบุคคลหรือทั้งสองส่วน อีกทั้งการนำเสนอข้อมูลยังเป็นภาพรวม ไม่นำเสนอข้อมูลรายด้านหรือตามคุณลักษณะของนักเรียน ในงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มักนำเสนอข้อมูลคือคะแนนผลสัมฤทธิ์โดยรวม ไม่นำเสนอว่าคะแนนด้านความเข้าใจ ด้านการประยุกต์ใช้ ด้านการวิเคราะห์ เป็นเท่าไร เพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านใดและบกพร่องด้านใด หรือไม่มีการนำเสนอข้อมูลที่จำแนกตามพื้นความรู้เดิมหรือความถนัดของ

นักเรียน เช่นนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน มีพัฒนาการอยู่ในระดับใด ซึ่งจะทำให้ทราบว่านวัตกรรมที่ครูนักวิจัยคิดค้นขึ้นเหมาะสมกับเด็กกลุ่มใด และควรปรับปรุงแก้ไขจุดใดบ้าง

2. ผลวิจัย จากข้อบกพร่องของการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผลวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ และการเขียนผลวิจัยมักมุ่งตอบคำถามว่า “ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังหรือไม่” ขาดการกล่าวถึงนวัตกรรมที่เป็นจุดเด่นของเรื่องว่าเป็นอย่างไร มีองค์ประกอบใดบ้าง ซึ่งเป็นการตอบคำถามว่า “ทำอย่างไรจึงได้ผล”

3. การอภิปรายผล ขาดการบรรยายรายละเอียดว่าผลวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะเหตุใด ครูนักวิจัยทำอะไรบ้าง มีปรากฏการณ์ใดบ้างหรือข้อพึงสังวรหรือข้อสังเกตสำหรับเพื่อนครูที่จะดำเนินการปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้มีคุณค่ายิ่ง ทำให้ผู้บริโภคงานวิจัยทราบถึงกลวิธีหรือกลยุทธ์ที่ครูนักวิจัยใช้ จึงทำให้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะ มักเขียนข้อเสนอแนะที่กว้างและที่ควรจะเป็น ซึ่งไม่ต้องทำวิจัยก็ทราบแล้ว ข้อเสนอแนะยังไม่สะท้อนหรือเชื่อมโยงถึงการดำเนินการวิจัยและผลวิจัย เช่นผลวิจัยพบว่า นวัตกรรมที่ครูพัฒนาขึ้นเหมาะสำหรับนักเรียนกลุ่มเก่งและปานกลาง แต่ยังไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มอ่อนได้ ดังนั้นครูนักวิจัยควรให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงหรือเสริมแต่นวัตกรรมอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนานักเรียนกลุ่มอ่อนได้

ที่กล่าวมาข้างต้นดูเหมือนว่างานวิจัยชั้นเรียนจะไม่มีคุณภาพ หากแต่ในความเป็นจริงผู้เขียนพบผลงานของครูเป็นจำนวนไม่น้อยที่ ประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมด้านการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ (Teaching and Learning Innovation) ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สื่ออุปกรณ์ทันสมัยหรือทำอย่างยิ่งใหญ่ หากแต่มีคุณค่าอยู่ในตัวเพราะมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งทางวิชาการ บุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคม แต่อย่างไรก็ตามต้องสร้างความเชื่อมั่น ให้คำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร และเสริมพลังให้แก่ครูนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในไม่ช้าคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยจะได้รับการยกระดับทัดเทียมกับนานาประเทศด้วยครูนักวิจัย (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2549)

ประเด็นปัญหาวิจัยที่น่าสนใจของกลุ่มนักเรียนเรียนรวม

โดยส่วนใหญ่เป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน พฤติกรรม อารมณ์ และทักษะด้านต่าง ๆ ดังนี้ (สุทธิวรรณ พิรศักดิ์โสภณ. 2544)

การเรียน และทักษะต่างๆ ได้แก่ การแก้โจทย์ปัญหาไม่ได้ การบวก ลบ คูณ หารไม่ได้ บวกลบเลขเศษส่วนไม่เป็น เขียนตัวเลข ๖ และ ๙ กลับข้าง ออกเสียง ช-ช เอื้อ-เอื้อ sh-ch ไม่ได้ และนักเรียนคัดลายมือไม่สวย เป็นต้น

พฤติกรรมและอารมณ์ ได้แก่ นักเรียนมาโรงเรียนสาย นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ ชอบขโมยของเพื่อน ชอบตะโกน พุดจาไม่สุภาพ เป็นต้น

ตัวอย่างการตั้งชื่องานวิจัยในชั้นเรียน

งานวิจัยเชิงสำรวจ

1. การศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินโดยวิธีใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียนชายและหญิง

งานวิจัยเชิงทดลอง

1. การลดพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ
2. การใช้วิธีการเสริมแรงในการลดพฤติกรรมการพูดคำหยาบ
3. ผลของการให้คำปรึกษาที่มีต่อการเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
4. การใช้เกมคอมพิวเตอร์เพื่อทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตทั่วไปในการทำวิจัยกลุ่มนักเรียนเรียนรวม

ข้าพเจ้าในฐานะผู้ศึกษา ได้สังเคราะห์เนื้อหาดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว มีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนกับกลุ่มเป้าหมายนักเรียนเรียนรวม ดังนี้

1. การทำวิจัยหรือพัฒนางานวิจัยในกลุ่มนักเรียนเรียนรวม มีข้อเสนอแนะคือ มุ่งเน้นหรือสนใจประเด็นปัญหาเล็กๆ หรือคาดว่าจะปรากฏผลวิจัยหรือข้อค้นพบในระยะเวลาอันสั้น

2. การปฏิบัติการวิจัยบางขั้นตอน อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนระเบียบวิธีวิจัย เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณบางอย่างที่ไม่สามารถเก็บได้อย่างครบถ้วน ครอบคลุม ผู้วิจัยอาจใช้วิธีการเชิงคุณภาพมาร่วมด้วยก็ได้ จะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้นได้

3. แนวโน้มของประเด็นการทำวิจัยกับกลุ่มนักเรียนเรียนรวมคือ

3.1 ปัญหาวิจัยที่พบในการใช้ชีวิตของนักเรียนเรียนรวม เช่น ทักษะการใช้เงิน ทักษะการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ การรับรู้และการยอมรับข้อเท็จจริงบางประการ ความสัมพันธ์ของภาพ เสียง พฤติการณ์กับอารมณ์และการสื่อสารต่างๆของนักเรียน กิจกรรมฝึก กิจกรรมบำบัดหรือโปรแกรมฝึกต่างๆ

3.2 จากประเด็นข้อ 3.1 เมื่อทำวิจัยแล้ว ก็ต้องได้มีนวัตกรรม (ที่จะนำไปใช้ต่อ ได้จริงๆ)

4. การทำวิจัยที่ต้องมีความน่าเชื่อถือได้ และหรือ มีความเป็นวิทยาศาสตร์ เช่น การฝึกปฏิบัติการสังเกตพฤติกรรม เน้นที่ความถี่ที่เกิดขึ้น รวมถึงการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน และทั้งนี้ ควรได้ใช้หลักฐานร่องรอยอื่นๆ มาประกอบการนำเสนอผลวิจัยด้วยก็ได้ เช่น ผลงานนักเรียน ภาพกิจกรรม เสียง ภาพคลิปสั้น เป็นต้น ทั้งหมดทั้งปวงให้เป็นไปตามทฤษฎีแนวคิดที่นำมารองรับ

5. เทคนิคการออกแบบการวิจัยคือ คิดออกแบบวางแผนการทำวิจัยที่สัมพันธ์กันตลอดแนว ดังนี้ *วัตถุประสงค์การวิจัยข้อนี้ > กลุ่มเป้าหมายคือใครบ้าง > เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล > วิธีการวิเคราะห์ผล และ > ผลที่จะได้จากการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อนี้*

โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังเอกสารประกอบการบรรยาย (พาวเวอร์พอยท์)ที่แนบมาพร้อมนี้

เอกสารประกอบการบรรยาย

การประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา :

การประชุมออนไลน์ วันที่ 18-19 พฤษภาคม 2566

การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนพิการเรียนรวม

รวิษณุ ทุม ทองแก่น

ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

01

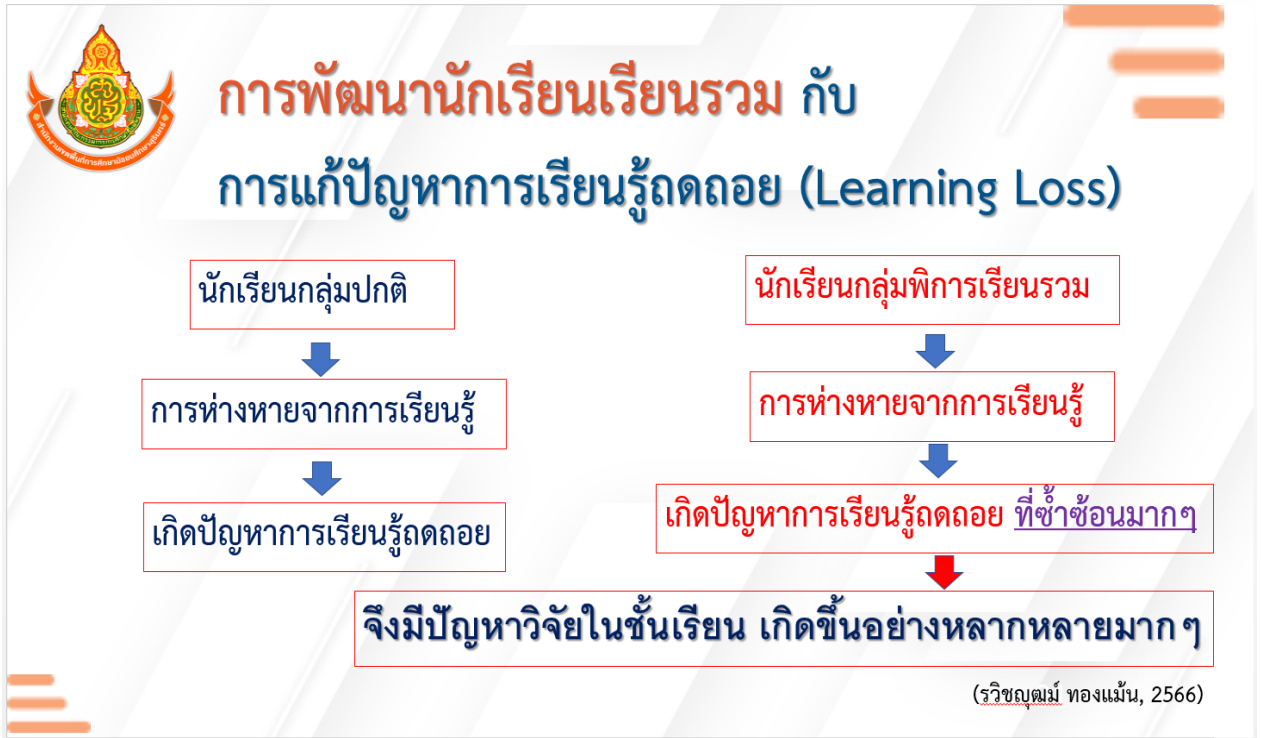

สาระสำคัญ : การวิจัยในชั้นเรียน

...การวิจัยชั้นเรียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งเป็น การวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน การวิจัยประเภทนี้จึงมุ่งสนใจศึกษา เฉพาะประเด็นปัญหา และหรือเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหา มุ่งเน้นการดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรัดกุม รอบด้าน เจาะลึกและเชื่อถือได้ จึงเรียกการวิจัยชั้นเรียน อีกอย่างหนึ่งว่า “การวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน” (Action Classroom research) (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2549)

ซึ่งโดยส่วนใหญ่การแก้ปัญหา **กลุ่มนักเรียนเรียนรวม** นิยมใช้วิธีการวิจัยลักษณะนี้...

01

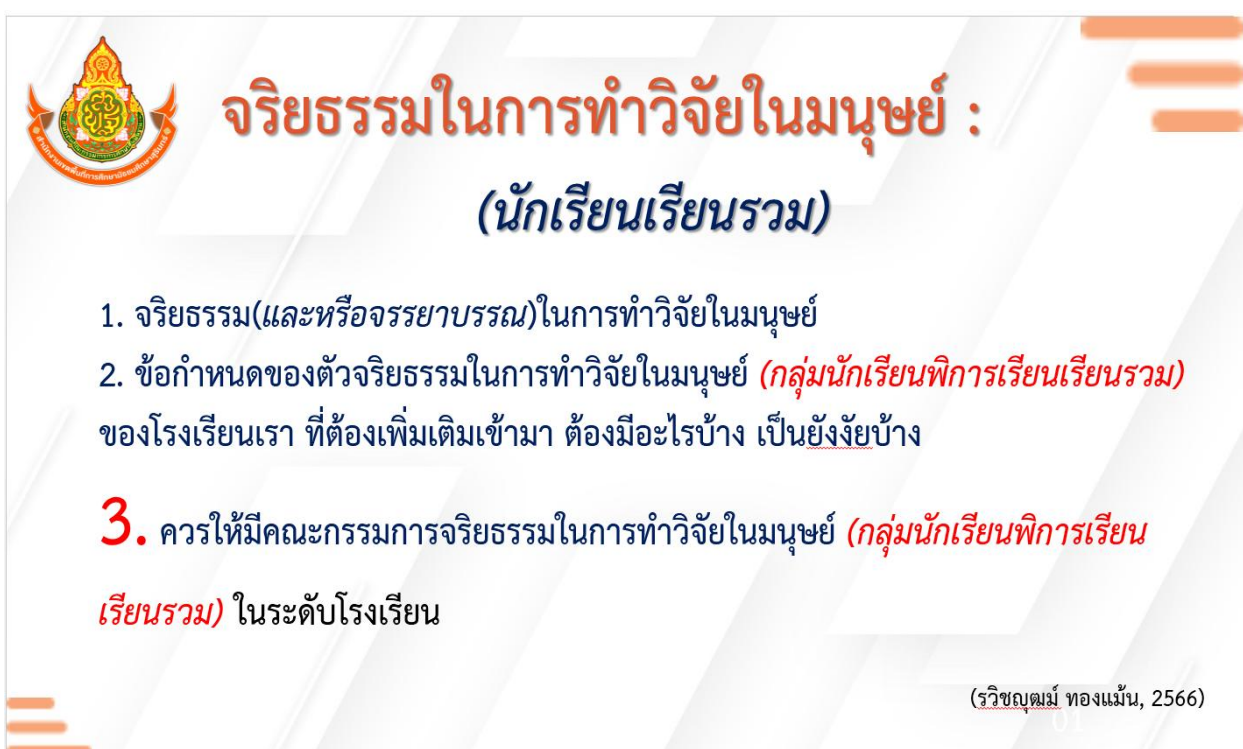
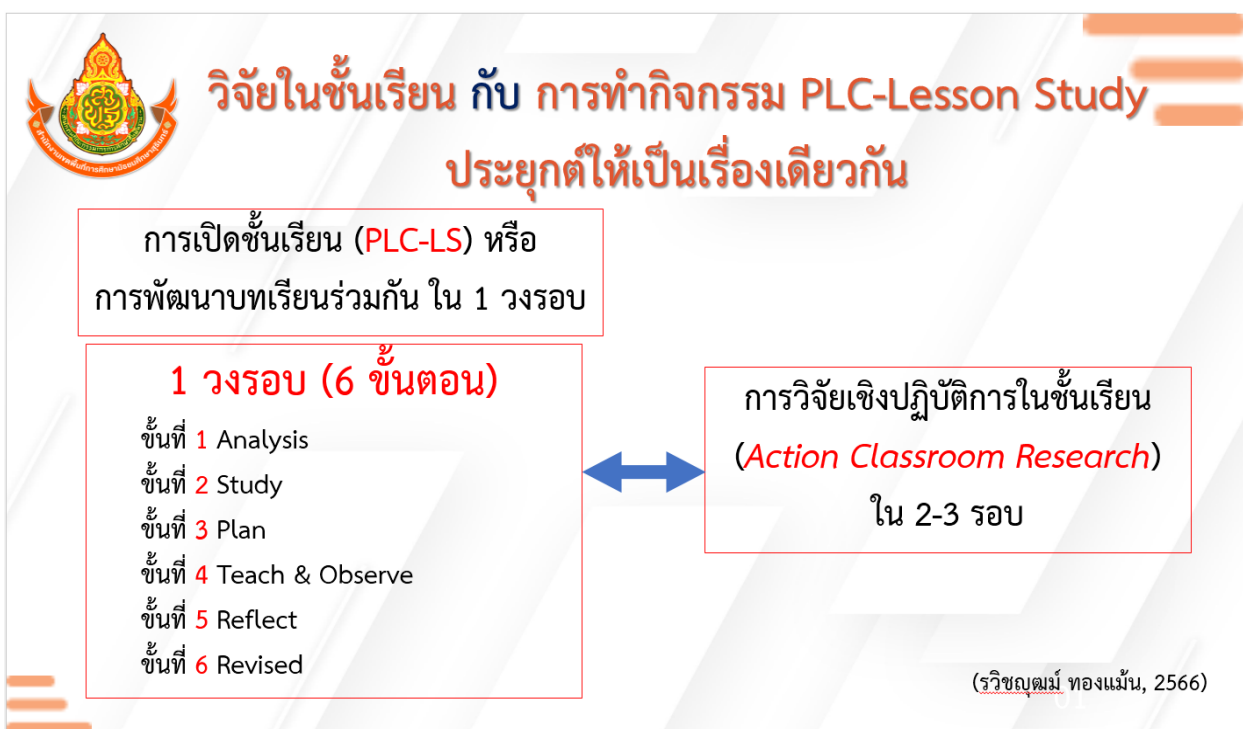

มุมมอง : ด้านการออกแบบการวิจัย

(รวิชญ์ ทุม ทองแมน, 2566)

1. ปัญหาวิจัย ที่เราเลือกนำมาทำวิจัยครั้งนี้
วิธีคิดหรือวิธีมอง
“ก่อนทำวิจัย ลักษณะหรือปรากฏการณ์ มันเป็นยังงัยบ้าง
...พอเข้ากระบวนการวิจัยหรือให้ Treatment แล้ว...
หลังทำวิจัย ลักษณะหรือปรากฏการณ์ มันเปลี่ยนไปยังงัยบ้าง”
2. เทคนิคการออกแบบการวิจัยคือ คิดออกแบบวางแผนการทำวิจัย
ที่เป็นระบบระเบียบ มีความสัมพันธ์กันตลอดแนว ดังนี้ **วัตถุประสงค์การวิจัยข้อนี้ > กลุ่มเป้าหมายคือใครบ้าง > เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล > วิธีการวิเคราะห์ผล และ > ผลที่จะได้จากการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อนี้**

01

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :
สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

☑การใช้จ่ายเงินที่ฟุ่มเฟือย
เกินความจำเป็น

ความไม่เข้าใจหรือความไม่รู้

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

☆พัฒนาโปรแกรมฝึกทักษะการวิเคราะห์
การรับรู้(ตระหนักรู้)ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์
ระหว่างมูลค่ากับสินค้าและความจำเป็นใน
การใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน

(วิชญณ์ม ทองแมน, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :
สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

☑เด็กเก็บตัว ชอบอยู่คนเดียว
ไม่ค่อยมีทักษะหรือปฏิสัมพันธ์กับสังคม

ที่แผลง/ซึมซับ/บูรณาการ
ทักษะการเรียนรู้-เนื้อหาการเรียนรู้ เข้าไป

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

☆ การได้ใช้เวลากลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชม.
ต่อวัน เช่น การขี่จักรยาน การเดินเล่น การ
ออกกำลังกาย การเล่นกีฬาที่ชอบ สนามเด็ก
เล่นกลางแจ้งหรือช่วยปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

(วิชญณ์ม ทองแมน, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :
สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

หมกหมุ่น เก็บตัวในห้อง ติดโทรศัพท์

ที่แฝง/ซึมซับ/บูรณาการ
ทักษะการเรียนรู้-เนื้อหาการเรียนรู้ เข้าไป

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

★ เน้นกิจกรรมที่ร่วมกับครอบครัวที่บ่อยครั้งหรือทุกวัน โดยที่ไม่ต้องมีโทรศัพท์หรือเทคโนโลยีอื่นที่ทำให้เสียสมาธิ ทำให้ทุกคนรู้สึกว่า**เรามีคุณค่า** และพยายามให้ลูกหลานใช้เวลาด้วยกันในครอบครัว

(วิชญ์ณัฐม์ ทองแน่น, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :
สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

ความไม่เห็นคุณค่าในตนเองในแง่ของวิถีชีวิตประจำวันของเขา

ที่แฝง/ซึมซับ/บูรณาการ
ทักษะการเรียนรู้-เนื้อหาการเรียนรู้ เข้าไป

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

★ กำหนดปฏิทินหรือโปรแกรมฝึกการมีส่วนร่วมในงานบ้านร่วมกับวิธีเสริมแรงทางบวก (ตามอายุและความสามารถของเขา) เช่น พับเสื้อผ้า แขนวเสื้อผ้า ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน จัดโต๊ะให้อาหารสุนัข-แมว รดน้ำต้นไม้ ถีอกระเป่าเอง ปอกผลไม้เอง เป็นต้น

(วิชญ์ณัฐม์ ทองแน่น, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

อดใจไม่ไหว สมาธิสั้น
อดทนรอไม่เป็น

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

★ โปรแกรมฝึกกิจกรรม

-ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมและเวลา

แบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น ให้ทำกิจกรรมนี้ ในเวลาหนึ่งๆ และจะได้รางวัล(สิ่งล่อ)อะไรตามมา

-การให้ดู เพื่อกลอกตาตุลูกบอลสี ที่กลิ้งเคลื่อนไหวไปมาบนจอภาพ (แล้ววัดคลื่นไฟฟ้าสมอง หรือเครื่อง EEG. เพื่อทราบข้อมูลที่เป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น)

-การฝึกต่อแถวรอคิว

(รวิชญณ์ ทองแมน, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

ความเบื่อหน่าย

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

★ 1.ปล่อยให้ย่นความเบื่อหน่ายในช่วงเวลาหนึ่ง แล้วลองให้เขาได้ใช้ความคิดด้วยตนเอง (แต่ต้องอยู่ในกำกับสายตาของพ่อแม่หรือครู)

ฐานคิดคือ “ความเบื่อหน่ายจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ”

2.เมื่ออยู่ในกิจกรรมฝึกใด ให้หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีที่เป็นสิ่งกระตุ้นความสนใจ (เช่น ในระหว่างมื้ออาหาร ในรถยนต์ ในร้านอาหาร ในศูนย์การค้า) เป็นการเข้าสังคมโดยการฝึกสมองให้รู้วิธีทำงาน-ทักษะการจัดการ

(รวิชญณ์ ทองแมน, 2566)

แนวโน้ม (Trend)

ประเด็นปัญหาวิจัยและนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(ประยุกต์จาก: Dr.Luis Rojas Marcos, Psychaitrist)

ประเด็นปัญหาวิจัย

ด้านอารมณ์

ข้อเสนอนวัตกรรม/แนวทางแก้ไข

- ☆ -การมีอารมณ์ร่วม และให้ไวต่อความรู้สึกของเขา
- สอนให้รู้จักจัดการกับความผิดหวังหรือความโกรธของตนเอง
- สอนให้รู้จักทักทาย ขอบคุณ ขอโทษอย่างมีมารยาท
- เชื่อมต่อกับอารมณ์ โดยการยิ้ม กอด จูบ หอม จี้เอว หัวเราะ สนุก อ่านนิทาน เล่นกีฬา เดินรำ กระโดดเล่น

(วิชุลุฒม์ ทองแมน, 2566)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(วิชุลุฒม์ ทองแมน, 2566)

1. การทำวิจัยหรือพัฒนางานวิจัยในกลุ่มนักเรียนเรียนรวมนี้ มีข้อเสนอแนะคือ มุ่งเน้นหรือสนใจประเด็นปัญหาเล็กๆ หรือ คาดว่าจะปรากฏผลวิจัยหรือข้อค้นพบในระยะเวลาอันสั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(รวิชญุตม์ ทองแมน, 2566)

2. การปฏิบัติการศึกษาวิจัยบางขั้นตอน อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนระเบียบวิธีวิจัย เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณบางอย่างที่ไม่สามารถเก็บได้อย่างครบถ้วน ครอบคลุม ผู้วิจัยอาจใช้วิธีการเชิงคุณภาพมาร่วมด้วยก็ได้ จะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้นได้

01

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(รวิชญุตม์ ทองแมน, 2566)

3. แนวโน้มของประเด็นการทำวิจัยกับกลุ่มนักเรียนเรียนรวม คือ
 - 3.1 ปัญหาวิจัยที่พบในการใช้ชีวิตของนักเรียนเรียนรวม เช่น ทักษะการใช้เงิน ทักษะการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ การรับรู้และการยอมรับข้อเท็จจริงบางประการ ความสัมพันธ์ของภาพ เสียง พฤติการณ์กับอารมณ์และการสื่อสารต่างๆของนักเรียน กิจกรรมฝึก กิจกรรมบำบัด หรือโปรแกรมฝึกต่างๆ จึงมีสาขาวิชาใหม่ๆเกิดขึ้น เช่น “การศึกษาพิเศษและการดูแล”
 - 3.2 จากประเด็นข้อ 3.1เมื่อทำวิจัยแล้ว ก็ต้องได้มีนวัตกรรม(ที่จะนำไปใช้ต่อได้จริงๆ)

02

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(รวิชอุดม์ ทองแมน, 2566)

- 4.** การทำวิจัยที่ต้องมีความน่าเชื่อถือได้ และหรือ มีความเป็นวิทยาศาสตร์ เช่น การฝึกปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรม เน้นที่ความถี่ที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการ รวมถึง การกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน และทั้งนี้ ควรได้ใช้**หลักฐาน ร่องรอย**อื่นๆ มาสนับสนุนการนำเสนอผลวิจัยด้วยก็ได้ เช่น ผลงานนักเรียน ช่วงการฝึกต่างๆ ภาพกิจกรรม เสียง ภาพคลิปสั้น เป็นต้น ทั้งหมดทั้งปวงให้ไปทำตามทฤษฎีแนวคิดที่นำมารองรับ **(ที่ผู้วิจัยศึกษามาอย่างดี ละเอียด ลุ่มลึกเพียงพอ)**

01

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในชั้นเรียน :

สำหรับงานวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(รวิชอุดม์ ทองแมน, 2566)

- 5.** เทคนิคการออกแบบการวิจัยคือ คิดออกแบบวางแผนการทำวิจัย **ที่เป็นระบบระเบียบ** มีความสัมพันธ์กันตลอดแนว ดังนี้ **วัตถุประสงค์การวิจัย** **ข้อนี้** > **กลุ่มเป้าหมายคือใครบ้าง** > **เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล** > **วิธีการวิเคราะห์ผล** และ > **ผลที่จะได้จากการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อนี้**

01

TIP: สำหรับนักวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม

(รวิชยุตม์ ทองแมน, 2566)

มุมมอง สำหรับครูการศึกษาพิเศษ, ครูพี่เลี้ยงนักเรียนพิการ, และผู้ดูแล

☆ มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน เป็นคนใจดี จิตใจอ่อนโยน และอารมณ์ดี

มีความขยัน มุ่งมั่นตั้งใจ

มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน

เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึก “เขาทำได้”

“ให้เขาได้ภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง”

☆☆ **“ปัญหาหรืออุปสรรคคือความท้าทายของครูการศึกษาพิเศษและผู้ดูแล”**

01

ขอบคุณครับ

...ถึงเขาจะแตกต่างจากเรา

...แต่ก็ต้องเคารพกันและกัน

รวิชยุตม์ ทองแมน

กศ.บ.(เกียรติคุณอันดับ2) มศว ประสานมิตร

กศ.ม.หลักสูตรและการสอน ม.มหาสารคาม

ปร.ด.การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ม.บูรพา

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์